

Povzetki | Abstracts

Petter Sandstad

Formalni vzrok v *Drugi analitiki*

Ključne besede: Aristotel, *Druga analitika*, formalni vzrok, dokazi, postopki za identifikacijo vzrokov

V članku dokazujem, da je Aristotelova razlaga o znanstvenem dokazovanju v *Drugi analitiki* osredotočena na formalno vzročnost, ki je razumljena kot dokaz v pojmih bistva (in ki ne razlikuje med obliko in snovjo). Medtem ko Aristotel pravi, da lahko v dokazovalnem silogizmu srednji pojem označuje vse štiri vzroke in dokaj obsežno obravnava učinkujočo vzročnost, zadeva velika večina njegove obravnave predvsem formalni vzrok. Poleg tega pokažem, da ima Aristotel izdelane zelo natančne postopke za identifikacijo formalnega vzroka in da se zaveda večjega števila težav, ki bi lahko vodile do identifikacije napačne oblike ali forme kot vzroka lastnosti. Na koncu pokažem tudi, da je mogoče Aristotelovo razlago z lahkoto prilagoditi materialni vzročnosti in – s pomočjo nekaterih sprememb (vpeljava procesnih splošnosti ali občosti, ki so povezane z delnostjo), na katero nakazuje II, 11–12 in 16–17 – z učinkujočo in smotno vzročnostjo.

Petter Sandstad

The Formal Cause in the *Posterior Analytics*

Key words: Aristotle, *Posterior Analytics*, formal cause, demonstrations, procedures for identifying causes

I argue that Aristotle's account of scientific demonstrations in the *Posterior Analytics* is centred upon formal causation, understood as a demonstration in terms of essence (and as innocent of the distinction between form and matter). While Aristotle says that all four causes can be signified by the middle term in a demonstrative syllogism, and he discusses at some length efficient causation, much of Aristotle's discussion is foremost concerned with the formal cause. Further, I show that Aristotle had very detailed procedures for identifying the formal cause, and that he is aware of several problems which might lead one to erroneously identify the wrong form as the cause of a property. Finally, I show that Aristotle's account can easily be adapted to material causation, and through some modifications (introduction of process universals related through part-hood), hinted at in II 11-12 and 16-17, to efficient and final causation.